

Hacemos historia: mujeres migrantes en reagrupación familiar exigimos una respuesta institucional en Europa.

En el marco del Día Internacional de los Derechos de las Mujeres, organizaciones de la sociedad civil hacemos un llamado urgente a las instituciones belgas y europeas para reconocer y abordar la situación de vulnerabilidad estructural que enfrentan mujeres migrantes que llegan a Europa a través de la reagrupación familiar.

Dependencia estructural y riesgo de vulnerabilidad

Durante los primeros años de su estancia, muchas mujeres migrantes se encuentran en una situación de dependencia administrativa y económica respecto a su pareja, lo que limita significativamente su autonomía. Esta dependencia afecta su acceso a formación profesional, estabilidad económica, información oportuna sobre violencia de género y conocimiento de sus derechos y obligaciones dentro del régimen migratorio.

En este contexto, cuando se producen conflictos de pareja, separaciones o divorcios, las mujeres deben enfrentar procesos judiciales costosos y complejos en los tribunales de familia desde una posición de clara desventaja.

Sin perspectiva intercultural ni la intersección del contexto migratorio en los procesos judiciales y en la custodia de los hijos

Los procedimientos de divorcio y las disputas por la custodia de los hijos e hijas revelan desequilibrios estructurales que dificultan que las mujeres migrantes puedan defenderse o ser representadas por abogados.as plenamente en la garantía de sus derechos y los de sus hijos e hijas.

Las barreras lingüísticas, la precariedad económica y el desconocimiento de los sistemas jurídicos y el sesgo en los dictámenes y las resoluciones jurídicas constituyen obstáculos significativos para acceder a una justicia sustantiva y equitativa.

Además, estas decisiones judiciales limitan o restringen los vínculos de los niños y niñas con el país de origen de su madre, afectando su desarrollo psicoemocional y su conexión con una dimensión esencial de su identidad cultural y familiar bicultural.

Reformas migratorias que profundizan la desigualdad

Alertamos que las recientes reformas migratorias y las medidas derivadas del denominado programa “Arizona” corren el riesgo de profundizar las desigualdades existentes. Estas políticas pueden reforzar aún más la

dependencia administrativa y económica de las mujeres migrantes, sin considerar sus impactos en las infancias y juventudes de origen migrante.

A largo plazo, estas dinámicas contribuyen a una precarización del capital humano, limitan las oportunidades de movilidad social y amplían la brecha entre poblaciones vulnerables y grupos socialmente favorecidos, reproduciendo discriminación estructural y normalizando formas de racismo institucional.

Un contexto global que incrementa la movilidad humana

En un escenario mundial marcado por conflictos geopolíticos y crisis internacionales, estas políticas se combinan con dinámicas que incrementan la movilidad humana. Las guerras y los conflictos no representan soluciones sostenibles; por el contrario, generan impactos profundos en las poblaciones, en el medio ambiente, la soberanía alimentaria, además de provocar nuevos desplazamientos humanos.

La responsabilidad del Estado no puede delegarse al voluntariado

Observamos con preocupación una tendencia creciente a delegar en el voluntariado y en el sector asociativo responsabilidades sociales fundamentales, que deberían ser garantizadas a través de políticas públicas sólidas, coherentes y sostenibles.

Llamado a una respuesta política europea

En este 8 de marzo de 2026, hacemos un llamado a las instituciones belgas y europeas a abrir una reflexión política profunda y urgente para garantizar la protección efectiva de los derechos de las mujeres migrantes y de sus hijos e hijas, así como para prevenir las dinámicas de exclusión y vulnerabilidad que afectan a estas familias.

Wij schrijven geschiedenis: migranten-vrouwen in gezinshereniging vragen een institutionele reactie in Europa.

Naar aanleiding van de Internationale Dag van de Rechten van de Vrouw doen wij een dringende oproep aan de Belgische en Europese instellingen om de structurele kwetsbaarheid te erkennen en aan te pakken waarmee vele migranten-vrouwen worden geconfronteerd wanneer zij via gezinshereniging naar Europa komen.

Structurele afhankelijkheid en risico op kwetsbaarheid

Tijdens de eerste jaren van hun verblijf bevinden veel migranten-vrouwen zich in een situatie van administratieve, economische en verblijf statuut afhankelijkheid van hun partner, wat hun autonomie aanzienlijk beperkt. Deze afhankelijkheid belemmert hun toegang tot beroepsopleiding, economische stabiliteit, tijdige informatie over gender geweld en kennis van hun rechten en plichten binnen dit migratiestatuu.

Wanneer zich relatieconflicten, scheidingen of echtscheidingen voordoen, worden vrouwen vaak geconfronteerd met complexe en kostelijke procedures voor de familierechtbank, waarbij zij zich duidelijk in een kwetsbare positie bevinden.

Gebrek aan intercultureel perspectief en aandacht voor migratiecontext in gerechtelijke procedures en voogdijzaken

Echtscheidingsprocedures en geschillen over de voogdij van kinderen brengen structurele ongelijkheden aan het licht die het voor migranten-vrouwen moeilijk maken om hun rechten en die van hun kinderen volledig te verdedigen of adequaat juridisch vertegenwoordigd te worden.

Taalbarrières, economische kwetsbaarheid, beperkte kennis van het rechtssysteem en mogelijke vooringenomenheid in juridische beslissingen vormen belangrijke obstakels voor toegang tot rechtvaardige en substantiële rechtspraak.

Daarnaast beperken sommige gerechtelijke beslissingen de band van kinderen met het land van herkomst van hun moeder, wat hun psych-emotionele ontwikkeling en hun band met een essentieel onderdeel van hun bi-culturele identiteit kan aantasten.

Migratiehervormingen die ongelijkheid kunnen verdiepen

Wij waarschuwen dat recente migratiehervormingen en maatregelen in het kader van het zogenaamde "Arizona-programma" het risico inhouden bestaande ongelijkheden verder te versterken.

Deze beleidsmaatregelen kunnen de administratieve en economische afhankelijkheid van migranten-vrouwen verder vergroten, zonder voldoende rekening te

houden met de gevolgen voor kinderen en jongeren met een migratieachtergrond.

Op lange termijn dragen deze dynamieken bij aan de precare situatie van het humaan kapitaal, beperken ze de kansen op sociale mobiliteit en vergroten ze de kloof tussen kwetsbare bevolkingsgroepen en sociaal bevoorrechte groepen. Hierdoor worden structurele discriminatie en vormen van institutioneel racisme genormaliseerd.

Een mondiale context die menselijke mobiliteit versterkt

In een wereld die wordt gekenmerkt door geopolitieke spanningen en internationale crises, versterken deze beleidskeuzes dynamieken die de menselijke mobiliteit verder doen toenemen.

Oorlogen en conflicten vormen geen duurzame oplossingen; integendeel, zij veroorzaken diepe gevolgen voor bevolkingen, het milieu en de voedselsovereiniteit, en leiden tot nieuwe vormen van gedwongen migratie.

De verantwoordelijkheid van de staat kan niet worden doorgeschoven naar vrijwilligerswerk

We stellen met bezorgdheid vast dat fundamentele sociale verantwoordelijkheden steeds vaker worden overgedragen aan vrijwilligers en het maatschappelijk middenveld, terwijl ze in de eerste plaats moeten worden gewaarborgd door middel van een solide, coherent en duurzaam overheidsbeleid.

Oproep tot een Europese politieke reactie

Op deze 8 maart 2026 roepen wij de Belgische en Europese instellingen op om een grondige en dringende politieke reflectie te starten, met als doel de effectieve bescherming van de rechten van migranten-vrouwen en hun kinderen te waarborgen en de dynamieken van uitsluiting en kwetsbaarheid waarmee deze gezinnen worden geconfronteerd te voorkomen.

Nous écrivons l'histoire : les femmes migrantes en regroupement familial exigent une réponse institutionnelle en Europe.

À l'occasion de la Journée internationale des droits des femmes, nous lançons un appel urgent aux institutions belges et européennes afin de reconnaître et de traiter la situation de vulnérabilité structurelle à laquelle sont confrontées de femmes migrantes arrivant en Europe dans le cadre du regroupement familial.

Dépendance structurelle et risque de vulnérabilité

Durant les premières années de leur séjour, de nombreuses femmes migrantes se trouvent dans une situation de dépendance administrative et économique vis-à-vis de leur partenaire, ce qui limite considérablement leur autonomie.

Cette dépendance restreint l'accès à une formation professionnelle, à la stabilité économique, à l'information sur les violences basées sur le genre et à la connaissance de leurs droits et obligations dans le cadre de ce régime migratoire.

Dans ce contexte, lorsque surviennent des conflits conjugaux, des séparations ou des divorces, ces femmes doivent souvent affronter des procédures judiciaires complexes et coûteuses devant les tribunaux de la famille, dans une position de grande vulnérabilité.

Manque de perspective interculturelle et de prise en compte du contexte migratoire dans les procédures judiciaires.

Les procédures de divorce et les litiges concernant la garde des enfants révèlent des déséquilibres structurels qui rendent difficile pour les femmes migrantes de défendre pleinement leurs droits et ceux de leurs enfants ou d'être représentées de manière adéquate. Les barrières linguistiques, la précarité économique, la méconnaissance du système juridique et certains biais dans les décisions judiciaires constituent des obstacles majeurs à l'accès à une justice équitable et droit substantiel.

Par ailleurs, certaines décisions judiciaires limitent les liens des enfants avec le pays d'origine de leur mère, ce qui peut affecter leur développement psycho-émotionnel ainsi que leur lien avec une dimension essentielle de leur identité culturelle et familiale biculturelle.

Des réformes migratoires susceptibles d'accentuer les inégalités

Nous alertons sur le fait que les récentes réformes migratoires et certaines mesures associées au programme dit « Arizona » risquent d'accentuer les inégalités déjà existantes.

Ces politiques peuvent renforcer la dépendance administrative et économique des femmes migrantes, sans prendre en compte les conséquences pour les enfants et les jeunes issus de l'immigration.

À long terme, ces dynamiques contribuent à la précarisation du capital humain, freinent les trajectoires de mobilité sociale et creusent l'écart entre les populations les plus vulnérables et les groupes socialement favorisés, reproduisant des formes de discrimination structurelle et de racisme institutionnel.

Un contexte mondial qui accroît la mobilité humaine

Dans un contexte international marqué par des tensions géopolitiques et des crises globales, ces politiques s'inscrivent dans des dynamiques qui contribuent à accroître la mobilité humaine.

Les guerres et les conflits ne constituent pas des solutions durables ; au contraire, ils provoquent des impacts profonds sur les populations, l'environnement et la souveraineté alimentaire, tout en entraînant de nouveaux déplacements humains.

La responsabilité de l'État ne peut être déléguée au volontariat

Nous observons avec préoccupation une tendance croissante à déléguer au volontariat et au secteur associatif des responsabilités sociales fondamentales, qui devraient être garanties par des politiques publiques solides, cohérentes et durables.

Appel à une réponse politique européenne

En ce 8 mars 2026, nous appelons les institutions belges et européennes à engager une réflexion politique approfondie et urgente afin de garantir la protection effective des droits des femmes migrantes et de leurs enfants, et de prévenir les dynamiques d'exclusion et de vulnérabilité qui affectent ces familles.